

**R. P. Ildephonsi Peñafiel E' Societate Jesu, Quondam In
Cusquensi Collegio Sacrae Theologiae Primarij
Antecessoris ... Theologia Scholastica Naturalis**

Peñafiel, Alonso

Lugduni, M.DC.LXXIIX.

2. Prima ratio principalis ponitur.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95892](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95892)

piu oppositionis, quae est secundum contrarietatem: sic igitur unum non significat privationem puram, non enim significat ipsam solam indivisionem, sed ipsum ens indivisum: sic ille. Vbi asserit unum dicere indivisionem quae est negatio, nihilominus tamen non posse dici puram negationem aut privationem, quia praeter indivisionem dicit ens, ac si dicat unum esse mixtum ex negatione, & positivo, & ideo non posse esse puram negativam, quod sine dubio esset, si solam indivisionem importaret unum, quia indivisio ex se, & ut separata ab ente, & ut praecisa ab eo, est negatio: ergo negatio ultimo constituit unitatem, quia indivisio quae constituit illam, negatio est ex verbis, & mente Arist. & Divi Thom. Vnde secundum hos, privatio seu negatio datur in vno, & non in multitudine, quod clare patet ex verbis sequentibus Divi Thomae, in quibus opponit sibi objectionem, & solvit illam, quia enim dixerat quod unum se habet ad multitudinem ut indivisum ad divisum, & indivisum est privatio divisi, cum privatio sit posterior habitu, & forma videtur sequi quod unum sit posterius multitudine, quod est contra id quod supra dixerat, cum docuit unum esse principium multitudinis, ac proinde prius illa. Ecce obiectio aliam ponit contra se, & respondendo ad primam, & secundam docet nostram veritatem, verba enim Divi Thomae, quibus hoc executioni mandat, haec sunt: *Dubitatio secunda oritur circa hoc quod dicit, nimirum quod multitudo est prior ratione quam unum; cum enim unum sit de ratione multitudinis, eo quod multitudo non sit aliud, quam aggregatio unitatis, si ipsum unum est posterius quam multitudo, sequitur quod in ratione unius, & multitudinis est quidem circulus: sic ille. Vbi ponit objectionem ad quam, & ad superiorem sic respondet.*

26 Dicendum igitur quod nihil prohibet esse prius, & posterius eodem, secundum diversa in eo considerata, in multitudine enim potest considerari, & quod multitudo est, & ipsa divisio, ratione igitur divisionis prior est quam unum; nam unum est quod non dividitur, secundum autem quod est multitudo, cum multitudo dicatur aggregatio unitatum est posterius unitate diviso, quae praesupponitur ad rationem unius secundum quod convertitur cum ente: non est divisio quantitatis, sed est divisio quam causat contradictio, prout hoc, & illud dicuntur divisa, ex eo quod hoc non est illud: sic ergo primo intellectu nostro cadit ens, & deinde divisio, & post hoc unum, quod divisione privatur, sic ille. Ex quibus omnibus verbis evidenter sequitur unum esse posterius multitudine ratione indivisionis unius, & divisionis multitudinis, quia ipse Angelicus Doctor asserit, indivisionem esse carentiam divisionis, quia ut ipse inquit carentia est posterior forma, & privatio posterior habitu.

27 Quod autem haec interpretatio, quam tradit Divus Thomas sit legitima, & maxime quadret verbis Aristotelis ipsiusque menti, patet ex verbis clarissimis ipsius Philosophi cap. 6. eiusdem lib. 10. ubi loquens de varijs oppositis, & de oppositione, praecipue inter divisionem, & indivisionem explicans quomodo indivisum opponatur diviso, & utrum illa indivisio sit negatio, ita ait: *Prima vero contrarietas habitus est privatio, & paulo post quasi dubitans sic ait: quomodo opponuntur unum, & multa, quam dubitationem his verbis resolvit: Restat igitur aut unum ut negationem opponi, aut ut privationem multitudini: quid*

evidentius, quid clarius ad nostram sententiam confirmandam poterat inveniri: ubi absolute, ac simpliciter docet Philosophus indivisum, aut non divisum opponi diviso, vel multitudini ut privationem positivo: sed indivisum ut tale, est unum formalissime: ergo unum formalissime in sententia Aristotelis est negativum, ac proinde unum constituitur ultimo, & formalissime per negationem.

Hanc sententiam quam ex mente Arist. protulerat Divus Thom. explicando eius verba ex propria sententia, & mente docet ipse Angelicus Doctor non solum in *met.* sed etiam 1. p. *tract. de unitate Dei*, & pene in omnibus locis, ubi de unitate loquitur, quae non refero, quia de hoc nulla est dubitatio apud Doctores, cum etiam ipsi Adversarii doceant Divum Thomam semper affirmasse unitatem constitui formaliter negatione.

SVBSECTIO II.

Prima ratio principalis proponitur.

Quia unum debet converti formaliter cum ente, & aequaliter praedicari de illo: sed si formaliter unum esset positivum, non posset converti cum ente, nec praedicari de illo aequaliter formaliter: ergo unum non dicit positivum; sed negativum formaliter. Maior evidens est ex suppositione, quod unum est attributum, seu passio entis (haec autem suppositio postea demonstrabitur) quia omnis passio seu attributum convertitur cum illo, cuius est attributum, & aequaliter praedicatur de illo, v. g. risibile convertitur cum homine, quia est verum dicere, est homo: ergo risibile: est risibile; ergo homo; & quia praedicabile est attributum univiersalis, convertitur cum univiersali, & praedicatur aequaliter de illo, clarius, & efficacius exemplum, quia infinita perfectio seu omnipotentia est attributum Dei, est verum dicere est omnipotens: ergo Deus, est Deus: ergo omnipotens: ratio à priori evidens est; quia attributum seu passio dimanat, vel quasi dimanat, adaequate afficiendo, & denominando totam entitatem rei, & distinguendo adaequate accidentaliter, vel secundario rem, cuius est attributum seu passio à quacumque alia, & ideo solet dici exercitium adaequatum illius in quantum tale est, ut v. g. risibilitas est exercitium adaequatum hominis, in quantum homo est reduplicando supra rationalitatem: unde necessario sequitur quod praedicetur aequaliter de illo, de quo praedicatur differentia, cuius exercitium est, & convertatur cum illo.

Minor praecipua sic probatur, quia si unum formaliter esset positivum, necessario esset essentialiter inferius ente, sed inferius essentialiter respectu alicuius non convertitur cum illo, nec adaequate praedicatur de ipso: ergo si unum esset positivum formaliter non converteretur cum ente, nec adaequate praedicaretur de ente. Minor haec est evidens, ideo enim ens non convertitur cum Deo vel homine, quia sunt inferiora illius, & animal cum equo propter eandem rationem, & ratio evidens est, quia superius magis late patet, quam unumquodque inferius, unde non potest coaequari inferius cum superiori, quia illud quod aequatur alicui nec excedit aliud, nec exceditur ab illo, & ideo mons non aequatur fornica, quia excedit.

Quæst. III. Quid addat Vnum supra ens. 227

excedit formicam, & idem est de creatura respectu Dei, si comparantur in perfectionibus: sed illud quod magis late patet quam aliud excedit illud respectu cuius magis late patet; v. g. quia intellectus magis late patet, quam homo intelligibilis, excedit illud in esse obiecti; & homo non æquatur in illa ratione cum intellectu, sed omnis ratio superior magis late patet, quam vnumquodque inferius diuisum, siquidem extra illud ad aliud inferius extenditur, ut illi communicet suum esse: ergo inferius non potest converti cum superiori, æquari cum illo, & adæquate prædicari de illo.

31 Maior sic demonstratur, quia ratio illa quæ abstrahitur ab aliquo per convenientiam cum alio est superior respectu illius à quo abstrahitur, sed si vnum esset positivum ab vno, quatenus convenit cum alijs positivis, abstraheretur ratio entis: ergo si vnum esset positivum formaliter, esset inferius essentialiter respectu entis. Maior ista sic probatur clarissime, ideo, v. g. substantia intellectiva ut sic, est superior essentialiter respectu hominis, & Angeli, quia substantia intellectiva ut sic est ratio abstracta ab Angelo, quatenus convenit essentialiter cum homine in ratione substantiæ intellectivæ; item ideo animal ut sic est superior essentialiter respectu hominis, quia animal est ratio abstracta ab homine, quatenus convenit essentialiter cum brutis; & ratio evidens est, quia omnis ratio quæ abstrahitur ab vno, quatenus convenit cum alio in tali ratione, est communis illis duobus convenientibus in tali ratione, ac proinde constituit essentialiter non solum vnum ex illis, sed duobus, vel pluribus, & sic extenditur essentialiter utrique, & communicatur non vni vel alteri ex ipsis, sed omnibus quæ convenient essentialiter in tali ratione, & de illis omnibus essentialiter prædicatur: sed ratio communis multis essentialiter constitutiva illorum, & quæ non de vno solo, sed de multis illis prædicatur, est superior illis omnibus: ergo ratio illa quæ abstrahitur ab vno, quatenus convenit cum alio est ratio superior illi, à quo abstrahitur, & est universalis respectu illius, nam illud est universale respectu alicuius, quod prædicatur de illo, & de alijs convenientibus cum illo formaliter: sed ratio communis abstracta ab aliquo, quatenus convenit cum alijs, prædicatur de illo, & de alijs à quibus abstrahitur; ergo omnis ratio communis multis abstracta ab illis debet esse superior, & universalis respectu illorum, cum hæc ratio evidens sit, quia omnis ratio communis multis est superior respectu illorum, cum hæc superioritas non sit potestatis vel dominij, nec maioris perfectionis, & excellentiæ; perfectior enim est Deus ente ut sic, & homo perfectior animali ut sic, & nihilominus sunt inferiores: sed est superioritas communicationis, seu communis, quia est ad communicandum suum esse, & ad hoc ut sit commune multis: sed omnis ratio abstracta propter convenientiam ab aliquibus, est communis illis à quibus abstrahitur: ergo omnis ratio abstracta propter convenientiam est superior superioritate communicationis; quod clarus videtur in hoc quod omnis ratio abstracta ab aliquibus propter convenientiam communicationis vagatur extra illud ad aliud, unde habet universalitatem respectu illorum: sed illud vagari ex vno ad aliud, & esse commune non solum vni,

R. P. Ideph. de Penafiel, Theol. Schol. Tom. I.

sed alteri, est superioritas universalis, & communis, de qua loquimur: ergo.

Minor illa in qua est tota difficultas sic probatur, quia ens est positivum ut sic, quia positivum, & ens ut sic sunt synonyma, sed positivum ut sic abstrahitur ab omni positivo, sicut ens ut sic ab omni ente, & à quolibet; & ab aliquo ente, quia est summa, & ultima ratio entis, sicut animal ut sic abstrahitur ab omni animali; & à quolibet, & quocumque, & aliquo animali, sed si vnum est positivum, est aliquod positivum, (& non omnia positiva cum non sit verum, &c.) quod convenit cum alijs positivis, v. g. cum modo increato, cum rationalitate hominis in esse positivum, cum vero, & bono, quæ in vestra sententia sunt positiva: ergo ratio entis seu positivum ut sic, præcinditur à ratione vnius positivi propter convenientiam cum cæteris positivis: ergo ratio positivum ut sic, est superior respectu vnius positivi. Præterea quia loquendo de hoc positivo, quod dicit vnum de illis, prædicatur ens ut sic, seu positivum ut sic, & transcendit illud ens ut sic, quia ens ut sic, seu positivum ut sic, transcendit omnia entia; sed ita transcendit illud, & prædicatur de illo, ut in prædicatione, & transcendentia vagatur extra illud ad alia positiva: ergo est quid commune, & superius superioritate communicationis respectu vnius formaliter positivi, unde, & universalis.

Declaratur hoc efficacius, & evidentius, quia positivum vnius non est ens ut sic formaliter, cum ens ut sic sit essentia formaliter, & vnum sit attributum formaliter, essentia enim, & attributum non sunt idem formaliter, quia attributum consideratur quasi posterius, essentia autem quasi quid prius, nec potest esse supra ens ut sic, quia ens ut sic est ultima, & suprema ratio omnium entium, & positivorum abstracta, & si esset, sequeretur idem inconveniens, quod vnum non converteretur cum ente, quia superius cum inferiori non convertitur nec potest esse aliud ens ut sic; hoc enim falsissimum est, quia nunquam dantur duo conceptus obiectivi abstracti ut sic, distincti eiusdem rationis, quia non datur aliquid in ipsis per quod distinguatur, cum vnumquodque includat omnem rationem illius generis (& hæc est demonstratio, quare in metaphysica non admittatur duplex Deus) sicut, v. g. non dantur duo conceptus animalis ut sic, duo homines ut sic, duæ substantiæ ut sic, duæ quantitates ut sic, &c. quia iam duplicarentur prædicamenta, quod est absurdum, cum frustra fiant per plura quæ possunt fieri per pauciora, & ratio evidens à priori est, quia vnaquæque ratio ut sic, v. g. animal est ratio abstracta ab omnibus animalibus, ita ut nullum sit animal à quo non abstrahatur animal ut sic, unde si ab omnibus animalibus abstrahitur, à quo abstrahatur aliud animal ut sic; alias iam ultra omne daretur aliud, quod ita ridiculum esset, ut erat titulus illius libri, qui inscribatur. *Tractatus de omnibus rebus, & quibusdam alijs*: ergo falsum est dicere quod dentur duo conceptus entis ut sic: ergo si illud positivum quod est ens, neque est supra ens ut sic, neque est ens ut sic formaliter, neque aliud distinctum ens ut sic erit aliud quod inferius entis formaliter, quia inter hæc non datur medium, v. g. quia leo ut sic, non est supra ens ut sic, neque ens ut sic, nec aliud distinctum ens ut sic ab ente ut sic, necessario est aliud quod ens inferius entis ut sic.

ff 2 Quod

34 Quod ita videtur quia omne ens participat esse ab ente ut sic, quia est suprema ratio entis, sicut omnis homo participat ab homine ut sic, & illud quod participat ab alio esse, necessario est inferius illius à quo participat essentialiter, sicut quia in genere causæ efficientis essentialiter creaturæ participantes se à Deo, omnes creaturæ sunt essentialiter inferiores respectu Dei: ergo similiter in metaphysica participatione, quia adamas participat esse à gemma ut sic, erit inferior essentialiter respectu gemmæ ut sic metaphysicæ: ergo omne ens quod participat ab ente ut sic, erit inferius respectu entis ut sic; sed positivum vult quatenus aliquod ens participat ab ente ut sic; ergo est inferius respectu entis ut sic, ac proinde ens ut sic erit universalius, erit communius, & superius respectu vni: ergo non prædicabitur æqualiter de vno, nec convertetur cum illo; ideo enim Deus non convertitur cum ente ut sic, nec ens ut sic æquate prædicatur de Deo, quia Deus quatenus inferius metaphysice respectu entis, participat esse ab ente ut sic: ergo vnum non est attributum entis, quia omne attributum convertitur cum essentia cuius est attributum, & æquate prædicatur de ipsa.

35 Dices positivum ut sic non esse synonymum respectu entis ut sic: sed potius distingui ab illo formaliter, non solum ex parte nominis: sed etiam ex parte obiecti.

36 Sed contra primo, quia per vos positivum prædicatur de ente, & sic est vera hæc propositio ens ut sic, quatenus tale, non est negativum sed formalissime positivum.

37 Tunc sic vel positivum ut sic prædicatur de ente ut æquale, vel ut superius, vel ut synonymum (quia ut inferius non potest prædicari de illo in directa prædicatione, & ideo hæc non est bona prædictio, animal est homo, substantia est vivens, ens est substantia, quia inferiora de superioribus prædicantur) unde inter illa tria mēbra non datur medium, quare si positivum prædicatur de ente necessario debet aliquo modo ex illis prædicari de ipso; sed positivum non prædicatur ut æquale de æquali, neque ut superius de inferiori: ergo ut synonymum: illa prima propositio est evidens, quia ens ut sic quatenus abstrahitur ab omnibus entibus inferioribus, & ut opponitur nihilo, vel non enti, non est remotio aut carentia positivi, neque est negatio entis ut sic, alias esset suum contradictorium, ac per consequens idem esset, & non esset simul, quod est omnino impossibile, quapropter necessario est affirmatio essentia realis positivæ: ergo ens ut sic est positivum: ergo prædicatur positivum ut sic de ente ut sic, præsertim quia omnia entia positiva particularia sunt essentialiter entia, & positiva, v.g. angelus, Deus, & homo, ita ut nullum particulare repetitur positivum à parte rei quod non sit ens, & nullum ens quod non sit positivum; nam quodcumque positivum, quatenus tale est intelligibile, verum, & bonum, distinguitur à nihilo essentialiter, & à negatione quæ includitur intra nihilum, & ex alio capite est aliqua essentia: ergo homo, Angelus, Deus, & quodcumque positivum, quod reperitur in tota latitudine rerum vel modorum est ens, & quodcumque ens est positivum: ergo conveniunt essentialiter quomodocumque concipiuntur, non solum in ratione entis, sed etiam essentialiter in ratione entis positivi: sed à quacumque convenientia in-

trinseca potest abstrahi aliqua ratio communis secundum id in quo conveniunt illa à quibus abstrahitur, talis ratio: ergo ens illud quod præscinditur ab illis adæquate, & essentialiter est ens positivum, quia ratio abstracta adæquate debet esse adæquate convenientia inferiorum; ideo enim homo ut sic abstrahitur à Petro, & à Paulo non solum est animal, sed etiam animal rationale, quia Petrus, & Paulus à quibus abstrahitur non solum conveniunt in ratione animalis; sed etiam in ratione hominis, qui est animal rationale, sed omnia quæ sunt à parte rei entia, non solum sunt entia quomodocumque, sed necessario positiva, & conveniunt non solum in ratione entis, sed etiam in ratione positivizimo quia sunt entia, sunt positiva, & quia positiva sunt entia, neque possunt concipi ut simpliciter, & absolute entia, quin concipiantur ut positiva, hoc est ut affirmativa essentia; & ut immediate opposita negationi essentia; & e contra, quia sunt positiva absolute debent concipi, ut immediate opposita nihilo, ac proinde ut entia: ergo ratio quæ adæquate abstrahitur ab illis, non solum est ens, sed potius ens positivum: ergo positivum prædicatur de ente.

Prima pars minoris principalis sic demonstratur, quia vnum ut vnum formaliter, quatenus distinguitur ab ente, est positivum; item ipsum ens ut distinguitur ab vno etiam est positivum, & ex alio capite bonum, & verum, quatenus distinguitur ab vno, & ab ente sunt positiva: ergo conveniunt intrinsece in ratione positivi ut sic: ergo ratio positiva ut sic abstrahitur ab ente ut sic, quatenus convenit cum vno vero, & bono, quæ formalissime sunt positiva sicut ens, & distincta inter se formaliter: sed ratio abstracta ab aliquo distincta ab alijs secundum quod cum alijs convenit, non est æqualis respectu illius à quo abstrahitur: sed potius superior propter rationes in hac principali ratione supra positas: ergo ratio positivi ut sic non est æqualis cum ente ut sic: sed potius superior respectu entis ut sic: Sed ex alio capite non potest esse superior respectu entis ut sic, ut nunc probabo demonstrando secundam partem minoris: ergo supposito vestro placito videlicet, quod omnia attributa entis sint positiva, sequitur quod idem sit, & non sit, quod est omnino impossibile; ne ergo hæc dicantur, affirmandum est omnia illa non esse positiva, ut distincta ab ente.

Secunda pars illius minoris sic demonstratur, 39 videlicet quod ens non sit inferius respectu positivi, nec positivum superius respectu illius, quia illud quod vos dicitis esse superius respectu entis ut sic, est subiectum in directa prædicatione entis, v.g. positivum ut sic est ens: sed de nullo superiori potest prædicari directe inferius illius: ergo positivum ut sic de quo prædicatur ens ut sic directe non est superius respectu entis ut sic.

Maiores sic probatur, quia illud positivum ut sic, 40 est verum, quia est intelligibile; verum enim, & intelligibile synonyma sunt; de illo enim scientificè loquimur, & illud definimus essentialiter, & minimum est obiectum cognitionis divine, quia ut ratio evidens demonstrat, & fides catholica docet, asserendum est cognitionem divinam esse infinitam, ac proinde attingere cognoscitive omne quod sine fictione reperitur; positivum autem illud sine fictione est: ergo attingitur à cognitione divina vere sine falsitate: ergo vere intelligi-

Quæst. II. Quid addat Vnum supra ens. 229

tur à Deo, ac per consequens vere intelligibile erit: ergo verum transcendentaliter erit: ergo veritas transcendentalis de illo prædicatur directe: ergo de ipso positivo directe prædicatur ens, quia de quo prædicatur attributum in directa prædicatione, in eadem prædicatur essentia cum qua convertitur attributum: sed verum est attributum, quod convertitur cum ente vt sic, & verum prædicatur de positivo vt sic directe: ergo de positivo vt sic prædicatur ens directe: ergo iam positum vt sic est subiectum prædicationis entis vt sic directe.

41 Item, quia positum vt sic non est nihil, alias esset negatio universalis totius esse, & sic iam non esset positum vt sic, sed potius esset contradictorium positivi, vnde idem esset, & non esset; esset, quia est positum; non esset, quia esset negatio. Deinde, quia positum vt sic dicitur de prædicatur de Deo, & nihil non prædicatur de Deo: ergo positum vt sic est aliquid: ergo ens, quod etiam probant argumenta omnia facta q. præced. contra Scotum, videte ibi, quæ hic maiorem evidentiam ingerunt contra adversarios, quia asserunt non dari medium inter ens, & nihil, ita vt sint termini contradictorii ultimi, & universalissimi, supra quos non est alia ratio superior: ergo positum vt sic non est superius respectu entis vt sic, alias ens non prædicaretur de positivo.

42 Ex alio autem capite non est æquale enti vt distinctum ab illo, quia ipsum ens, quatenus distinguitur à positivo, & sub formalissima ratione entis, est etiam positum vt sic, quod supra probavi: sed non dantur duo conceptus obiectivi omnino similes, vt duo animalia vt sic, duæ substantiæ vt sic, duo homines vt sic, quod late demonstratum manet: ergo positum vt sic, quod non est inferius entis vt sic, nec superius respectu ipsius, neque æquale ipsi, vt distinctum ab ipso, erit æquale ipsi enti vt sic, vt synonymum entis, & hæc est consequentia illius syllogismi, vnde se habebunt ens vt sic, & positum vt sic, vt ens, & gladius, ex quo sequitur ens vt sic non habere attributum æquale sibi quod addat supra ipsum ens, positum distinctum ab ipso ente, quia iam darentur duo positiva vt sic distincta inter se; & omnino æqualia, quod est falsissimum, vt ex nuper dictis patet: vnde vt attributa entis sint distincta ab ente, & æqualia ipsi, non debent addere positum, sed negativum, quia si positum addit, erit inferius attributum, quia ens vt sic necessario est superius respectu omnis entis distincti ab ipso, ex respectu omnis positivi, quod aliquo modo differt ab ipso, sicut substantia vt sic necessario est superior respectu cuiuscunque substantiæ distinctæ ab ipsa, & quæ non est synonymum cum illa, quia abstrahitur à quacunque substantia distincta à substantia vt sic.

43 Ultimo arguitur contra solutionem nuper tractatam, quia si vnum esset positum distinctum ab ente, & ens esset positum distinctum ab vno; vnde colligeretur vnum esse attributum, & ens essentiam illius: si quidem si sunt duo positiva vt sic, similia omni modo sine aliqua diversitate inter se, tam perfectum hoc positum in ratione positivi, sicut aliud nulla potest dari ratio cogens ad asserendum hoc esse essentiam illud attributum, vel contra, v. g. si daretur duplex animal vt sic, aut duplex homo vt sic, nullus cordatus pos-

set dicere vnum ex illis esse essentiam, & aliud esse passionem, seu attributum, quia non datur maior ratio vnius quam alterius, & quia omnino similia sunt, non possunt æquiparari vt prius, & posterius, vt vnum sequens aliud, alias sicut tu asseris hoc esse prius, illud posterius, possem pro meo libito dicere è contra evenire: ergo falsum est dicere quod vnum sit positum, ne omnia illa absurda sequantur, quod idem sit superius, & non superius, idem sit æquale, & non æquale, vel quod procedatur in infinitum, vel tandem quod ens sit ratio ultima positiva, & abstracta ab omnibus positivis, & quod non sit talis, sed alia datur, nempe præcisa ab ente & vno, & quod non sit abstracta; siquidem de illa abstracta prædicatur iterum ens, quæ omnia absurda adhuc per rationem non possunt esse aut subtrahi, siquidem reducuntur ad illud principium: impossibile est idem simul esse, & non esse, quod etiam secundum rationem valet.

Respondent Adversarij dicendo positum 44 vnius quod superaddit supra ens aut enti non esse synonymum respectu entis vt sic, quia positum entis est aptitudo ad existendum; positum autem vnius est idem conceptus entis, propterea connotat divisionem actualem, vt oppositam sibi.

Sed hæc solutio iam manet labefacta, argumentis supra factis præcipue illis, quibus probatur ex sententia adversariorum sequi positum vt sic esse superius, & non superius, & c.

Secundo, quia illud positum, vt distinguitur ab ipso ente, vel repugnat existere vel non repugnat existere; non enim datur medium inter hæc duo contradictoria, quapropter necessario vnum ex illis debet verificari de positivo vnius propterea distinctum ab ente: sed non potest verificari de illo quod repugnet existere: ergo dicendum est non repugnare existere: ergo illud positum quod fingitis distinctum, non distinguitur ab ente, sed potius est ipsissima ratio entis. Vnde solum erit synonymum entis, quia solum nomen illius distinguitur à nomine entis.

Minor illa sic demonstratur, quia illud positum 46 essentialiter, & in suo primo conceptu adhuc quatenus per vos distinguitur ab ente, distinguitur etiam à chymera, & non est impossibilis, sed potius essentialiter possibile est: ergo non repugnat existere: ergo ens in suo primo conceptu essentiali, quia in sententia omnium, & præcipue in sententia ipsius Patris Hurtado non repugnare existere est definitio entis, & hæc definitio convenit omni non entis contradictorio, & immediato opposito non entis ita vt per illam definitionem solum distinguatur essentialiter possibile ab impossibili, ens reale à nihilo, & à non ente; vnde ens distinguitur à non ente, seu à nihilo, & ab impossibili, quia ens non repugnat existere, & impossibile seu nihilum repugnat existere.

Ergo si positum illud, quod addit vnum supra 47 ens distinctum ab ente in suo conceptu non est impossibile, & non est repugnans existere: ergo possibile: ergo illi convenit definitio entis vt sic: ergo est ens vt sic: ergo non distinguitur ab ente vt sic: ergo est ipsum ens vt sic; vnde erit synonymum illius, sed attributum non potest esse synonymum essentiae; sed distinctum ab illa: ergo nullo modo potest attributum entis esse positum; ergo est negativum.

- 48 Confirmatur, quia illud positivum vnius quod superaddit vnum supra ens abstrahitur ab omni positivo, vel non abstrahitur ab omni, sed ab aliquibus solum; si ab aliquibus solum: ergo minus extenditur quam positivum ut sic, quia positivum ut sic abstrahitur ab omni positivo; unde extenditur, ad omne particulare positivum, sicut animal ut sic extenditur ad omne animal, quia abstrahitur ab omni animali: unde homo ut sic vel equus ut sic non extenduntur tantum quantum animal ut sic, quia animal ut sic abstrahitur ab omni animali, & equus ut sic non abstrahitur ab omni animali, sed solum ab aliquibus animalibus, scilicet inhihibilibus, & ideo equus ut sic non potest equari cum animali ut sic, neque converti cum ipso, quia ex eo quod latius pateat animal ut sic, universalis est quam equus ut sic, ratione cuius incapax est ut adaequetur cum equo ut sic, & sic impossibile est quod equus ut sic convertatur cum animali ut sic, & praedicetur adaequate de ipso: sed positivum vnius ut sic non abstrahitur ab omni positivo ut sic, sed solum ab aliquibus positivis, & positivum ut sic abstrahitur ab omni positivo: ergo positivum ut sic est universalis, & latius patet quam positivum vnius ut sic, ac proinde positivum ut sic non convertetur cum positivo vnius ut sic, ac proinde positivum vnius non erit attributum positivi ut sic.
- 49 Si autem positivum vnius abstrahitur ab omni positivo sub omni latitudine positivi: ergo est positivum ut sic formalissime adhuc per rationem sine ulla distinctione à positivo ut sic: ergo non est attributum positivi ut sic, quia idem omnino non potest esse attributum sui ipsius, quia inter attributum, & essentiam debet dari distinctio: sed inter positivum ut sic, & positivum ut sic nulla potest dari distinctio, alias darentur duo positiva ut sic quod supra demonstravimus esse falsum: ergo positivum vnius non abstrahitur ab omni positivo: sed solum ab aliquibus positivis, scilicet à connotationibus oppositis divisioni, & sic erit aliquod positivum ut sic.
- 50 Tunc sic de illo positivo ut sic abstracto ab omni positivo interrogo, an sit indivisum in se an sit verum, seu intelligibile saltem à Deo, an sit bonum vel non; hoc secundum non potest dici, quia positivum ut sic ita dicitur indivisibile in se sicut ens: ergo est vnum ut ens, item non potest negari quod sit verum cum sit intelligibile à Deo ex eo quod actu intelligatur ab ipso, item est bonum quia est perfectio esse positivum, & ideo formaliter reperitur in Deo, in quo non reperitur nisi perfectio: ergo non potest negari quod positivum ut sic sit verum bonum, & vnum, praeterea non potest dici quod positivum ut sic repugnet existere: ergo sine dubio dicendum est positivum ut sic esse ens ut sic, praecipue quia ens ut sic est conceptus non negativus sed affirmativus: ergo positivus, & sic immediate opponitur negationi ut sic adaequate: ergo ens ut sic, & positivum ut sic non sunt duo conceptus obiectivi, sed vnus, & idem formalissime, & solum distinguuntur ut synonyma, sed positivum ut sic (ut iam demonstratum manet ex eo quod abstrahitur ab omni positivo, quia ab omnibus convenientibus in aliqua ratione potest abstrahi talis ratio: cum ergo omnia positiva quae reperiuntur in omni latitudine positivi convenient in ratione positivi, inde est quod positivum ut sic debeat abstrahi ab omni positivo, quatenus talis est

universalis, & communis, ac proinde non convertitur cum aliquo positivo ut sic abstracto ab aliquibus positivis, & non ab omnibus, ac proinde non debet converti cum vno si positivum est: sed potius latius debet patere quam illud: ergo etiam ens ut sic non potest converti cum vno ut sic si est positivum: sed vere convertitur quia est haec vera praedicatio ens est vnum, vnum est ens: ergo necessario sequitur, v.g. num ut sic non addere supra ens aliquod positivum, sed necessario debet addere negationem, quae quia non est inferior entis ut sic, aut positivi ut sic non est inconvertibilis cum positivo, & ideo potest esse aequalis cum illo, & constituere attributum ipsius.

SVBSECTIO III.

Tertio oppugnatur particulariter, & in specie solutio Adversariorum.

Tertio sic insurgo contra connotationem illam oppositam divisioni, quam asserunt adversarij esse constitutivam vnius; nam connotatio illa ut ait Divus Thom. 1. p. q. 11. art. 1. in corp. & ad primum est quid negativum: ergo id quod constituit vnum formalissime est negatio, & non positivum propter assertum Divi Thomae, & ratio est, quia illa connotatio est connotatio multitudinis: sed connotatio multitudinis non connotat ipsam admittendo illam: ergo negando ipsam, & excludendo illam à se: ergo connotatio est negatio multitudinis.

Dicunt adversarij illam connotationem non esse exclusionem multitudinis positivae, & entitativae, sed formalitatis multitudinis, quae divisio dicitur ac proinde negatio est: ergo talis connotatio debet esse positiva, & non negativa.

Contra, quia illa divisio quae negatur per illam connotationem vel est divisio formalis, quae idem est, ac formalis carentia unionis, aut est divisio quae est carentia identitatis inter illa quae plura dicuntur, vel solum est fundamentalis divisio quae solet vocari materialis entitatum multitudo, quae divisae dicuntur, & terminatae.

Si primum, vel vnum importat illam divisionem formalem ut rationem formalem constituendi suum conceptum, & distinguendi illum saltem inadaequate à conceptu entis, vel solum importat illam ut terminum extrinsecum alterius rationis formalis, quae formaliter constituit vnum, non primum, quia de ratione essentiali vnius esset importare carentiam unionis, vel identitatis partium rei quam denominat vnum quod est constitutum multitudinis formaliter, quae opponitur unitati, ac proinde ipsa unitas sibi opponeretur, & destrueret se ipsam, quod est omnino falsum.

Non secundum, quia ipse P. Hurt. nullā aliam, rationem formalem agnoscit quae superaddatur conceptui entis, & eius terminus esse possit talis divisio illa formalis, si secundum illud principale supra positum in illa distinctiva propositione dicitur: ergo vnum formaliter importat negationem; patet consequentia, quia vnum formaliter non importat ipsam multitudinem materialem ut constituentem formalissime ipsam unitatem ut unitas est, quia vnum quae vnum est, formaliter dicit negationem multitudinis: ergo importat formaliter ipsam multitudinem materialem ut terminum negatum per illa, & sic formaliter dicit negationem